

Vydávání občanských průkazů

Základní informace k životní situaci

Občanský průkaz je povinen mít občan České republiky, který dosáhl věku 15 let a má trvalý pobyt na území České republiky. Občan, který je omezen ve svéprávnosti, nemá povinnost mít občanský průkaz.

Občanský průkaz lze na žádost vydat i občanovi mladšímu 15 let nebo občanovi, který nemá trvalý pobyt na území České republiky.

Od 2. srpna 2021 se vydávají **strojově čitelné občanské průkazy s biometrickými údaji**, kterými jsou **zobrazení obličeje a u občanů starších 12 let otisky prstů**, uložené v nosiči dat.

Občanský průkaz se vydává

- občanům mladším 15 let s dobou platnosti na **5 let**
- občanům starším 15 let s dobou platnosti na **10 let**
- občanům starším 70 let s dobou platnosti na **35 let**
- občanům starším 12 let, u kterých není možné dočasně pořídit otisky prstů rukou, s dobou platnosti na **1 rok**.

Dále se vydávají **dočasné občanské průkazy** (bez strojově čitelných údajů):

- s dobou platnosti na **5 měsíců** z důvodu technické závady na zařízení zabezpečujícím jejich výrobu nebo v důsledku katastrofy či jiné mimořádné události,
- s dobou platnosti **2 měsíce**, jestliže o něj požádá občan do 2 měsíců ode dne nabytí českého státního občanství prohlášením nebo udělením.

Dosavadní občanské průkazy zůstávají v platnosti po dobu v nich uvedenou, s výjimkou občanských průkazů vydaných do 30. června 2000, které pozbývají platnosti 2. srpna 2026.

Lhůty pro vyřízení

- **občanský průkaz se vyhotoví do 30 dnů** ode dne podání žádosti anebo za správní poplatků ve zkrácené lhůtě, a to **v pracovních dnech do 24 hodin** (s převzetím na Ministerstvu vnitra v Praze), **nebo do 5 pracovních dnů**;
- **dočasný občanský průkaz** vydá obecní úřad obce s rozšířenou působností do 5 pracovních dnů ode dne podání žádosti.

O vydání občanského průkazu žádá:

- občan starší 15 let,
- za občana mladšího 15 let jeho zákonný zástupce, poručník, opatrovník, pěstoun, osoba, které byl občan mladší 15 let svěřen do osobní péče, nebo ředitel zařízení pro výkon ústavní výchovy nebo ředitel zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc,
- za občana staršího 15 let, kterému byl jmenován opatrovník z důvodu, že mu jeho zdravotní stav působí obtíže při hájení jeho práv, žádá tento opatrovník, umožňuje-li to rozsah jeho působnosti,
- za občana staršího 18 let může o vydání občanského průkazu požádat rovněž člen domácnosti, jehož oprávnění zastupovat bylo schváleno příslušným orgánem veřejné moci.

Kde požádat o občanský průkaz

Občan může požádat o vydání občanského průkazu u kteréhokoliv obecního úřadu obce s rozšířenou působností, v hlavním městě Praze u kteréhokoliv úřadu městské části Prahy 1 až 22 (bez ohledu na místo trvalého pobytu).

Žádost o vydání občanského průkazu **ve zkrácené lhůtě** lze podat také u Ministerstva vnitra, které je i vydávajícím orgánem.

Oddělení občanských průkazů v budově Městského úřad Chotěboř naleznete ve II. podlaží, č. dveří 223, tel. č. 569641146.

Co předložit k podání žádosti

K vydání **prvního občanského průkazu** občanovi, který má trvalý pobyt na území České republiky, se předkládá:

- **rodný list**, a vzniknou-li pochybnosti o státním občanství, rovněž doklad o státním občanství občana, nebo
- **cestovní pas České republiky.**

K vydání nového občanského se předkládá dosavadní občanský průkaz.

Občan, který nemůže předložit dosavadní občanský průkaz, je povinen předložit

- **rodný list, nebo průkaz totožnosti** (průkazem totožnosti se rozumí doklad, který je veřejnou listinou a jsou v něm uvedeny údaje o žadateli, včetně jeho podoby a státního občanství České republiky).

U žádosti o vydání **dočasného občanského průkazu (např. po nabytí státního občanství)** občan předkládá:

- vyplněnou žádost o vydání občanského průkazu,
- dvě stejné dokladové fotografie
- doklad o státním občanství.

Kde lze občanský průkaz převzít:

- občanský průkaz převezme občan **u obecního úřadu obce s rozšířenou působností**, u kterého byla podána žádost o vydání občanského průkazu; občanský průkaz vydaný ve lhůtě 30 dnů lze za správní poplatek převzít i u jiného obecního úřadu obce s rozšířenou působností, který občan uvedl v žádosti;
- občanský průkaz vydávaný ve zkrácené lhůtě v pracovních dnech **do 24 hodin** lze převzít **pouze u Ministerstva vnitra** na adrese Praha 4, Na Pankráci 72;
- občanský průkaz vydávaný ve zkrácené lhůtě **do 5 pracovních dnů** lze převzít u **obecního úřadu obce s rozšířenou působností**, u kterého byla podána žádost, **nebo u Ministerstva vnitra** na adrese Praha 4, Na Pankráci 72.

Při převzetí nového občanského průkazu je občan povinen **odevzdat dosavadní občanský průkaz**, který správní orgán znehodnotí. **Požádá-li** o to občan, správní orgán mu **znehodnocený občanský průkaz ponechá**.

Nemůže-li se žadatel o vydání občanského průkazu z důvodu omezení na osobní svobodě, z dlouhodobých zdravotních důvodů, nebo z jiného závažného důvodu dostavit k převzetí občanského průkazu, **může za něj občanský průkaz převzít jeho zmocněnec**. **Zmocní-li žadatel k převzetí občanského průkazu jinou osobu, je zmocněnec povinen při převzetí občanského průkazu předložit zvláštní plnou moc s úředně ověřeným podpisem žadatele.**

Správní poplatky

Přijetí žádosti o vydání občanského průkazu ve lhůtě **do 24 hodin** pracovního dne:

- **občanům mladším 15 let - 500 Kč**
- **občanům, kteří dosáhli věku 15 let - 1000 Kč.**

Přijetí žádosti o vydání občanského průkazu ve lhůtě **do 5 pracovních dnů**:

- **občanům mladším 15 let – 300 Kč**
- **občanům, kteří dosáhli věku 15 let – 500 Kč.**

Přijetí žádosti o vydání občanského průkazu **občanu mladšímu 15 let (do 30 dnů) – 100 Kč.**

Přijetí žádosti o vydání občanského průkazu za občanský průkaz **ztracený, odcizený, poškozený, zničený, zneplatněný** z důvodu nebezpečí zneužití dat pro elektronické využití občanského průkazu nebo obsahující neoprávněně provedené zápisy – **200 Kč**

Přijetí žádosti o vydání občanského průkazu z jiného osobního důvodu v době delší než půl roku před uplynutím platnosti dosavadního občanského průkazu – **200 Kč**.

Přijetí žádosti o vydání **dočasného občanského průkazu bezprostředně po nabytí státního občanství ČR:**

- **občanům mladším 15 let – 100 Kč**
- **občanům, kteří dosáhli věku 15 let – 200 Kč.**

Přijetí žádosti o vydání občanského průkazu občanu staršímu 15 let, který nemá trvalý pobyt na území České republiky – **200 Kč**.

Umožnění převzetí občanského průkazu u obecního úřadu obce s rozšířenou působností, který občan uvedl v žádosti – **100 Kč**.

Skončení platnosti občanského průkazu:

- uplynutím doby v něm uvedené,
- ohlášením jeho ztráty, odcizení, zničení nebo nebezpečí zneužití,
- dnem nabytí právní moci rozhodnutí o zrušení údaje o místu trvalého pobytu,
- ohlášením ukončení trvalého pobytu na území České republiky,
- pozbytím státního občanství České republiky,
- úmrtím nebo dnem nabytí právní moci rozhodnutí o prohlášení za mrtvého,
- převzetím nového občanského průkazu,
- odevzdáním nalezeného občanského průkazu,
- dnem nabytí právní moci rozhodnutí o skončení platnosti občanského průkazu (např. z důvodu poškození průkazu, podstatné změny podoby).

Platnost občanského průkazu skončí uplynutím 45 dnů ode dne

- **ohlášení změny místa trvalého pobytu,**
- **změny rodinného stavu, pokud je rodinný stav uveden v občanském průkazu,**
- **nabytí právní moci rozhodnutí o změně jména nebo příjmení,**
- nabytí právní moci rozhodnutí o změně rodného čísla,
- změny pohlaví.

Od 2. srpna 2021 se do občanských průkazů nezapisují žádné tituly.

Na žádost občana lze do občanského průkazu uvést rodinný stav nebo údaj o registrovaném partnerství.

O výměnu neplatného občanského průkazu lze bezplatně požádat až půl roku před uplynutím platnosti občanského průkazu.

Ztrátu, odcizení nebo nález občanského průkazu lze nahlásit také Policii České republiky.

Zastupitelskému úřadu České republiky v zahraničí lze ohlásit **ztrátu** nebo **odcizení** občanského průkazu.

Právní úprava

- zákon č. 269/2021 Sb., o občanských průkazech
- vyhláška č. 281/2021 Sb., k provedení zákona o občanských průkazech a některých ustanovení zákona o cestovních dokladech a zákona o základních registrech

Doplňující zákony a předpisy

- zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich
- zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů

Občan, který nesplnil povinnost nebo porušil zákaz stanovený zákonem o občanských průkazech, se dopouští přestupku podle § 65 zákona o občanských průkazech.

Podrobnější informace naleznete také na webových stránkách Ministerstva vnitra
<https://www.mvcr.cz/clanek/osobni-doklady-642319.aspx>

Popis je zpracován podle právního stavu ke dni 02.08.2021.